

delinger i det offentlige på såvel nationalt som lokalt plan.

Endelig omfatter udtrykket »at handle eller undlade at handle i forbindelse med udøvelse af tjenstlige pligter« efter artikel 1, stk. 4, litra c, enhver brug af en tjenstemands stilling, uanset om dette måtte være inden for eller uden for vedkommendes fastsatte kompetence.

I artikel 2 fastsættes en pligt til i overensstemmelse med nationale retsprincipper at kunne drage juridiske personer til ansvar for bestikkelse af udenlandske tjenstemænd. Af den forklarende rapport til OECD-bestikkelseskonventionen s. 13 fremgår i den forbindelse, at der ikke er en konventionsmæssig forpligtelse til at fastsætte strafansvar for juridiske personer, hvis denne ansvarsform ikke i forvejen er kendt i national ret.

Artikel 3 forpligter bl.a. til at sikre, at bestikkelse af udenlandske tjenstemænd kan straffes med effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner, herunder, for så vidt angår fysiske personer, med frihedsstraf, der kan medføre udlevering.

Der skal også være mulighed for at beslaglægge og konfiskere udbytte m.v. ved bestikkelse.

Endvidere skal det sikres, at juridiske personer, der efter national ret ikke kan pålægges strafansvar for bestikkelse (fordi denne særlige ansvarsform ikke kendes i national ret), i stedet kan pålægges andre effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner, herunder af økonomisk art.

Endelig indeholder bestemmelsen en forpligtelse til at overveje at pålægge yderligere civile eller administrative sanktioner i tilfælde, hvor en person er blevet idømt sanktioner for bestikkelse af en udenlandsk tjenstemand. Hermed tænkes, for så vidt angår juridiske personer, f.eks. på udelukkelse fra offentlig støtte og midlertidig eller varig udelukkelse fra deltagelse i offentlige udbud m.v., jf. den forklarende rapport s. 14.

Artikel 4 fastsætter bl.a. en pligt til at sikre straffemyndighed i tilfælde, hvor lovovertrædelsen helt eller delvis er begået på eget territorium.

Endvidere skal der i de tilfælde, hvor en stat i forvejen kan strafforfølge egne statsborgere for forhold begået i udlandet, være mulighed for på samme betingelser at strafforfølge egne statsborgere for bestikkelse af en udenlandsk tjenstemand, når forholdet er begået i udlandet.

Artikel 5 fastsætter bl.a., at efterforskning og strafforfølgning sker efter nationale regler, og artikel 6 indeholder en pligt til at sikre, at nationale regler om forældelse giver en passende periode til at kunne ef-

terforske og strafforfølge bestikkelse af udenlandske tjenstemænd.

Artikel 7 indeholder en forpligtelse til at sørge for, at nationale bestemmelser om hæleri (»hvidvaskning«, »money laundering«) kommer til at omfatte bestikkelse af udenlandske tjenstemænd uden hensyn til, hvor bestikkelsen blev begået. Denne forpligtelse gælder dog kun, i det omfang bestikkelse af egne tjenstemænd indgår som en førforbrydelse i nationale bestemmelser om hvidvaskning.

Artikel 8 indeholder regler om regnskaber. Bestemmelsen forpligter til inden for rammerne af national lovgivning om bogføring og regnskabsaflæggelse mv. samt af regnskabs- og revisionsstandarder at sørge for forskrifter, der måtte være nødvendige for at forbyde virksomheder at oprette konti uden for bogføringen, at udøve transaktioner, der ikke bogføres eller er utilstrækkeligt identificeret, at registrere ikke-eksisterende udgifter, optage forpligtelser med urigtig identificering af deres formål så vel som at anvende falsk dokumentation, alt med det formål at bestikke fremmede tjenstemænd eller skjule sådan bestikkelse.

Endvidere forpligter bestemmelsen til at have civile, administrative eller strafferetlige sanktioner, der er effektive, forholdsmæssige og afskrækkende, for overtrædelse af dette forbud.

Artikel 9 og 10 indeholder bestemmelser om retshjælp og udlevering, og artikel 11 fastsætter pligt til at udpege en eller flere nationale myndigheder, der har ansvar bl.a. for at modtage og sende internationale retsanmodninger.

Artikel 12 indeholder en forpligtelse for de deltagende stater til at samarbejde om udformning af en opfølgingsmekanisme, der systematisk kan overvåge og fremme gennemførelse af konventionen. Opfølgningen på OECD-konventionen vil i første fase ske på skriftligt grundlag, hvor deltagerlandene ud fra en skriftlig besvarelse af et spørgeskema i en skriftlig rapport gensidigt skal overvåge implementeringen. I anden fase vil landene i en arbejdsgruppe gensidigt undersøge håndhævelsen af konventionen.

Artikel 13-17 indeholder bestemmelser om ikrafttræden m.v. Efter artikel 15 træder OECD-bestikkelseskonventionen som udgangspunkt først i kraft, når 5 ud af de 10 mest eksporterende lande har ratificeret konventionen. Konventionen er trådt i kraft den 15. februar 1999.

4.4. Europarådets strafferetskonvention om korruption og GRECO-aftalen

4.4.1. I november 1996 vedtog Europarådets Ministerkomité som opfølgning af den 19. europæiske ju-